

BELGISCHE KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

50e ZITTINGSPERIODE

BUITENGEWONE ZITTING 1999

HANDELINGEN VAN DE OPENBARE COMMISSIEVERGADERINGEN

28/09/1999

C 007 Landsverdediging

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS DE BELGIQUE

50e LÉGISLATURE

SESSION EXTRAORDINAIRE 1999

ANNALES DES RÉUNIONS PUBLIQUES DE COMMISSION

28/09/1999

C 007 Défense nationale

Annales

Les annales sont le compte rendu intégral des séances plénières et des réunions publiques de commission où sont développées les interpellations.

Elles sont publiées sous forme de deux fascicules :

- le premier, de couverture blanche et portant les lettres PLEN en bas de page, regroupe les annales des séances plénières;
- le second, de couverture beige et portant les lettres COM en bas de page, regroupe les annales des réunions publiques de commission où sont développées des interpellations.

Les séances et les réunions ont une numérotation continue par session. Ce numéro se retrouve sur la couverture ainsi que sur chaque page avant la pagination. Les séances plénières ont une pagination continue. Les réunions publiques de commission sont paginées par fascicule.

Les annales peuvent également être consultées sur l'Internet-website de la Chambre des Représentants, à l'adresse <http://www.LaChambre.be>

Handelingen

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties.

Ze worden in twee edities uitgegeven :

- de eerste, met witte kافت en met de letters PLEN in de voettekst, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met beige kافت en met de letters COM in de voettekst, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties.

De vergaderingen worden per zittingsperiode doorlopend genummerd. Het vergaderingsnummer staat op de kافت en op elke bladzijde vóór de paginering afgedrukt. De plenaire vergaderingen worden doorlopend gepagineerd. De openbare commissievergaderingen worden per brochure gepagineerd.

De handelingen worden tevens bekendgemaakt op de Internet-website van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, adres <http://www.DeKamer.be>

EXPLICATIONS DES SIGLES – TOELICHTING BIJ DE AFKORTINGEN

CVP	: Christelijke Volkspartij
ECOLO-AGALEV	: Ecologistes confédérés pour l'organisation de luttes orginales/Anders Gaan Leven
FN	: Front National
PRL-FDF	: Parti réformateur libéral - Front démocratique francophone
PS	: Parti socialiste
PSC	: Parti social-chrétien
SP	: Socialistische Partij
VL.BLOK	: Vlaams Blok
VLD	: Vlaamse Liberalen en Democraten
VU	: Volksunie

RÉUNION PUBLIQUE DU
MARDI 28 SEPTEMBRE 1999

OPENBARE VERGADERING VAN
DINSdag 28 SEPTEMBER 1999

PRÉSIDENCE de
M. Henry

VOORZITTER :
De heer Henry

La séance est ouverte à 10.21 heures.

De vergadering wordt geopend om 10.21 uur.

Samengevoegde mondelinge vragen van :

- de heer Jan Peeters aan de minister van Landsverdediging over "het verdwijnen van militaire tewerkstelling in de Kempen en de Westhoek door de dreigende overheveling van het 97BN Log naar Zutendaal" (nr. 39)
- de heer Patrick Lansens aan de minister van Landsverdediging over "het munitiedepot van Houthulst" (nr. 51)
- de heer Koen Bultinck aan de minister van Landsverdediging over "de eventuele verhuizing van de kazerne van Houthulst naar Zutendaal" (nr. 72)
- mevrouw Frieda Brepoels aan de minister van Landsverdediging over "de Navo-basis te Zutendaal" (nr. 90)

Questions orales jointes de :

- M. Jan Peeters au ministre de la Défense nationale sur "la perte d'emplois militaires en Campine et dans le Westhoek par suite du projet de transférer le 97ème BN Log à Zutendaal" (n° 39)
- M. Patrick Lansens au ministre de la Défense nationale sur "le dépôt de munitions de Houthulst" (n° 51)
- M. Koen Bultinck au ministre de la Défense nationale sur "l'éventuel déménagement de la caserne de Houthulst à Zutendaal" (n° 72)
- Mme Frieda Brepoels au ministre de la Défense nationale sur "la base Otan à Zutendaal" (n° 90)

De **voorzitter** : De heer Jan Peeters heeft het woord.

De heer **Jan Peeters** (SP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag handelt over de geplande verhuis van het 97ste bataljon logistiek dat op dit ogenblik gelegerd is in vier kazernes in de Kempen en in Houthulst in de Westhoek.

Er heerst onrust in deze eenheid. Eind augustus werden deze mensen ingelicht over een mogelijke verhuis van hun eenheid naar de inmiddels vrijgekomen ex-NAVO-kazerne in Zutendaal. Zutendaal is ver weg voor mensen die op dit ogenblik gelegerd zijn in Houthulst, Grobbendonk, Herentals en Turnhout. In 1993 zijn heel wat van deze mensen uit Duitsland overgekomen omwille van het plan-Delcroix. Op het ogenblik dat deze troepen uit Duitsland werden teruggetrokken, heeft de toenmalige regering bewust gekozen voor een regionale spreiding van de betrokkenen over al de provincies van het land. De regering nam deze beslissing niet alleen uit billijkheidsoverwegingen maar ook om via de regionale spreiding de recrutering van de korte termijnvrijwilligers vlot te laten verlopen.

Ik beschik niet over exacte cijfers van de evolutie sinds 1993. Als de 180 van Houthulst en de 400 die in de Kempen gelegerd zijn, opnieuw zouden worden overgeplaatst naar Limburg wordt, mijns inziens, het politiek akkoord van 1993 opgeblazen. Bovendien kan men niet langer spreken van een billijke inplanting van militaire tewerkstelling in Antwerpen en in de Westhoek.

Mijnheer de minister, bent u echt van plan het 97ste bataljon logistiek te laten verhuizen naar Zutendaal en de bestaande depots af te bouwen ? Werd terzake een studie gemaakt ? Hoe verantwoordt u deze afbouw en verhuis ?

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik kan begrijpen dat de Landmacht een dergelijke centralisatie voorstelt als een budgettair interessante operatie voor het leger. Waarom heeft men de voorbije 4 jaren voor meer dan 250 miljoen frank infrastructuurinvesteringen uitgevoerd aan de kazerne in Grobbendonk ? Deze investeringen werden uitgevoerd om de troepen uit Duitsland op een behoorlijke manier te kunnen opvangen zowel inzake materiaal als inzake huisvesting. Als de verhuis naar Zutendaal doorgaat, is de investering in de kazerne van Grobbendonk niet meer of niet minder dan een grote verkwisting van middelen geweest. Dit is geen schoolvoorbeeld van goed beheer van het leger.

Mijnheer de minister, ik vraag uw aandacht voor de sociale gevolgen van een mogelijke verhuis naar Zutendaal. De betrokkenen zijn 5 jaar geleden uit Duitsland overgekomen. Ik herinner u aan de enorme sociale problemen inzake herhuisvesting. De betrokkenen zijn overgekomen omdat ze de politieke belofte van de regering hadden dat de militaire tewerkstelling in de streek zou behouden blijven. Heel wat van deze mensen hebben hypothecaire leningen lopen en hebben zich in de nieuwe regio ingeburgerd. Als zij moeten verhuizen naar Zutendaal zal dit onvermijdelijk

aanleiding geven tot sociale spanningen of een nieuwe gedwongen verhuis voor de familie. Dit lijkt mij sociaal onaanvaardbaar.

Mijnheer de minister, ik wens een aantal concrete vragen te stellen.

Is de verhuis van het 97ste bataljon logistiek reeds beslist?

Valt deze beslissing te rijmen met die van de regering in 1993 inzake een evenwichtige spreiding van de tewerkstelling over al de regio's?

Valt deze beslissing te rijmen met de recente investeringen voor een bedrag van 250 miljoen frank in Grobben-donk?

Welk standpunt zult u inzake deze verhuis innemen, zeker als u rekening houdt met de sociale gevolgen van een mogelijke verhuis?

De **voorzitter**: De heer Patrick Lansens heeft het woord.

De heer **Patrick Lansens** (SP): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mijn vraag ligt volledig in de lijn van die van collega Jan Peeters, maar spitst zich meer specifiek toe op het munitiedepot van Houthulst. Het personeel van Houthulst zou er inderdaad einde augustus van ingelicht geweest zijn dat er einde 2000 mogelijk zou moeten worden verhuisd naar de basis in Zutendaal. Dat bericht heeft voor de nodige deining gezorgd. Collega Peeters heeft er reeds op gewezen dat een groot aantal van de daar te werk gestelde manschappen enkele jaren geleden reeds de verhuisbeweging in omgekeerde zin heeft gemaakt naar aanleiding van de terugtrekking van de in Duitsland gekazerneerde strijdkrachten. Zij zouden nu opnieuw 200 km van west naar oost moeten verhuizen.

Deze mensen hebben ondertussen in de omgeving van Houthulst een eigen woning verworven en 70% van hun echtgenoten heeft daar werk gevonden. Het is duidelijk dat een nieuwe verhuizing grote sociale gevolgen zou teweegbrengen.

De heer Peeters heeft reeds gezegd dat in 1993 een plan voor de herstructurering van de strijdkrachten is goedgekeurd door de Ministerraad. Eén van de uitgangspunten was over het hele land een evenwicht te creëren in de militaire tewerkstelling. Als gevolg van die hervormingen is de tewerkstelling in West- en Oost-Vlaanderen met ongeveer 30% teruggelopen. Een sluiting van Houthulst zou het onevenwicht nog verder in de hand werken.

Mijnheer de minister, is het juist dat de staf van de Landmacht een studie in voorbereiding heeft waarin sprake is van een verhuis van Houthulst naar Zutendaal? Welke zijn de eventuele resultaten van die studie? Op welke argumenten baseert men zich? Heeft men rekening gehouden met de sociale gevolgen voor de betrokkenen? Overweegt u om over te gaan tot de sluiting van het munitiedepot van Houthulst?

De **voorzitter**: De heer Koen Bultinck heeft het woord.

De heer **Koen Bultinck** (Vlaams Blok): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, als verkozenen van de Westhoek maak ik mij ernstige zorgen over de recente berichten in verband met de eventuele beslissing om het munitiedepot van Houthulst, dat is gelegen in de bossen van Houthulst en Poelkapelle, te verhuizen naar Zutendaal in Limburg.

Een aantal welingelichte bronnen bevestigen ons dat een studie is gemaakt door kolonel Erwin Allemeersch, waaruit blijkt dat men vrij positief staat tegenover een eventuele verhuis van Houthulst naar Zutendaal. Er was nochtans door uw voorganger op Defensie, de heer Poncelet, een principiële toezegging gedaan voor het uitvoeren van een aantal beveiligingswerken in twee fasen om het veiligheidsprobleem in de kazerne van Houthulst te verhelpen.

De eventuele sluiting van Houthulst zou een aantal sociale en financiële problemen met zich meebrengen voor de betrokkenen. Het gaat om ongeveer 130 militairen, die in de onmiddellijke omgeving wonen.

Mijnheer de minister, kan u mij mededelen of deze studie in verband met de eventuele verhuis van het 93ste bataljon Logistiek van Houthulst naar Zutendaal inderdaad is gemaakt? Kan u mij mededelen wat het resultaat van deze studie is?

Is het juist dat deze studie nogal positief vooringenomen was omtrent deze verhuis?

Speelt het vrijkomen van de NAVO-basis van Zutendaal terzake enige rol?

Welke sociale maatregelen denkt u te treffen bij een eventuele verhuis?

Er stellen zich eveneens een aantal praktische problemen, want in het munitiedepot van Houthulst zijn ook een toren voor de militaire telefonie en een toren van de NAVO aanwezig. Het is dus niet zo eenvoudig het hele depot van Houthulst naar Zutendaal te verplaatsen.

Wat gebeurt er met de belofte van uw voorganger in verband met het oplossen van een aantal veiligheidsproblemen in de kazerne van Houthulst? Blijft daarvan niets over, of gaat u een aantal van die principiële toezeggingen nog in beleidsdaden omzetten?

De vraag die ons bezighoudt, indien men tot een sluiting van Houthulst of een overplaatsing naar Zutendaal zou overgaan, is of de ontmijningsdienst DOVO en de ontmantelingsinstallatie voor chemische wapens in Houthulst eveneens getroffen zouden worden. Dit zou geen goede zaak zijn voor de streek. Het voortbestaan van de ontmijningsdienst en de ontmantelingsinstallatie zou een aantal problemen kunnen oplossen bij een eventuele verhuis van Houthulst naar Zutendaal. Op die manier zou een aantal mensen kunnen worden overgeplaatst van de ene dienst naar de andere, waardoor de sociale gevolgen tot een minimum kunnen worden beperkt.

De **voorzitter**: Mevrouw Frieda Brepoels heeft het woord.

Mevrouw **Frieda Brepoels** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mijn vraag handelt over hetzelfde onderwerp, maar vanuit een iets andere invalshoek. Ik heb een aantal vragen in verband met de NAVO-basis in Zutendaal zelf. Iedereen weet dat deze basis vorige week definitief is dichtgegaan, nadat door de vakbonden onderhandelingen werden gevoerd met de Amerikaanse leger top om een sociaal plan uit te werken. Ik heb begrepen dat een derde van de werknemers - ongeveer 160 - ondertussen reeds een andere job heeft gevonden. Voor de anderen werd op de basis een outplacement-cel geïnstalleerd. Mijnheer de minister, het was alleszins duidelijk dat vanaf de eerste geruchten over een mogelijke sluiting van die NAVO-basis, de Amerikanen heel weinig interesse betoonden voor het personeel en op materieel vlak.

Feit is dat einde van deze maand niemand meer aanwezig zal zijn op deze basis. Zal door uw diensten een regeling worden afgedwongen inzake enige permanentie op die basis? Zo niet zal er ook geen enkele bewaking meer zijn. Trouwens, heeft de NAVO reeds definitief beslist of ze het domein behoudt of het wil overdragen aan de Belgische regering? In dat laatste geval zal de federale regering moeten beslissen wat er gebeurt met de hele site, met name meer dan 420 hectare loodsen, parkings, wegen en allerlei nutsvoorzieningen. Mijnheer de minister, ik heb vernomen dat u deze zomer enigszins onverwacht een terreinbezoek

hebt gebracht aan de Amerikaanse basis en u erg verbaasd was over de omvang en vooral ook over de kwaliteit van de aanwezige infrastructuur op het terrein. In 1986 bouwde de NAVO op dat terrein niet minder dan 20 loodsen met elk een oppervlakte van 3 650 m², net als een aantal garages en dienstgebouwen. In 1992 werden nogmaals 8 loodsen van 3 650 m² bijgebouwd voor het stockeren van zwaar oorlogsmaterieel. Het is van het grootste belang dat op korte termijn duidelijkheid komt over een mogelijke herbestemming.

Mijnheer de minister, werden reeds studies uitgevoerd betreffende mogelijke herschikkingen van militaire eenheden over het land? Is er overleg geweest met het Vlaamse Gewest om andere dan militaire bestemmingen te onderzoeken voor dit terrein? U weet dat dit op het gewestplan momenteel een witte vlek is want het is militair domein. In het kader van het ontwerp ruimtelijk structuurplan Limburg, dat wordt uitgewerkt in opvolging van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen, maakt dit gebied deel uit van het "groene hoefijzer", een groot open natuurlijk gebied.

Hoe ziet u de uiteindelijke timing van de verschillende stappen in een mogelijk herbestemmingsproces?

Le **président**: La parole est au ministre.

M. **André Flahaut**, ministre: Monsieur le président, je craignais que l'on ne parle pas de Zutendaal, mais je commencerai par répondre à la question de Mme Brepoeels à propos de la fermeture de la base de Zutendaal.

Het Amerikaanse leger zal de NAVO-basis in Zutendaal definitief verlaten op het einde van de maand. Maar er moet nog worden beslist over een eventueel wedergebruik voor NAVO-doeleinden alsook of de infrastructuur al dan niet op de NAVO-inventaris blijft. In het geval dit niet meer voor NAVO-doeleinden zou dienen, overwegen we het rechtmatig gebruik van de volledig vrijgekomen infrastructuur. Een dossier ten gronde zal mij eerlangs worden voorgelegd door de Generale Staf, waarna ik een definitieve beslissing zal kunnen nemen. Het is dus voorbarig overleg te plegen met de Gewesten daar voor dit domein actueel een militaire affectatie heerst. De onderhandelingen tussen de werkgever NAVO-SHAP-Group-US, en de werknemers vertegenwoordigd door de vakorganisaties, werden gevoerd met de bemiddeling van mijn administratie. Deze onderhandelingen werden op 10

september van dit jaar gesloten met de ondertekening van een overeenkomst door de drie vakbonden. Wat de eventuele overheveling van het bataljon-72 naar Zutendaal betreft, kan ik u bevestigen dat de staf van de Landmacht een studie uitvoert over een ingebruikname van de vrijgekomen installaties te Zutendaal. Tot op heden werden nog geen beslissingen dienaangaande genomen. Het vrijkomen van de installaties te Zutendaal biedt de mogelijkheid om substantiële meeruitgaven voor investeringen in andere infrastructuren te vermijden. Door het gebruik van de basis zou ook het logistieke materieel kunnen worden gecentraliseerd en alles efficiënter beheerd. Het bijzonder groot potentieel aan beschikbare communicatielijnen vormt ook een belangrijk voordeel. Daarenboven zou de beschikbare infrastructuur op korte termijn een betere oplossing bieden voor het veilig stockeren van munitie, conform de nieuwe NAVO-normen. De huidige studie gaat in de richting van de centralisatie te Zutendaal van een aantal logistieke depots waarvan de sluiting reeds was voorzien in het herstructureeringsplan van 1993, le plan-Delcroix. Ik kan u verzekeren dat de studie terzake bijzonder veel aandacht besteedt aan de sociale aspecten voor het betrokken personeel. Door het voeren van een sociaalgericht beheer op het niveau van de staven, zal alles worden gedaan om de eventueel negatieve gevolgen tot een strikt minimum te beperken. De geruchten als zou het 97-bataljon Logistiek uit Grobbendonk worden overgebracht naar Zutendaal zijn niet gegrond. Bijgevolg dient het rendement van de uitgevoerde investering te Grobbendonk niet in vraag te worden gesteld. De ontmijningsdienst DOVO en de ontmantelingsinstallatie van chemische wapens in Poelkapelle worden niet bij het eventueel gebruik van Zutendaal betrokken. Voor de andere installaties die niet zullen worden gesloten, wordt onderzocht of hele affectaties tussen de krijgsmacht-delen kunnen worden doorgevoerd. Tot slot wil ik nog benadrukken dat mijn definitieve houding ten opzichte van deze plannen pas na het ontvangen van de conclusies van de studie van de Generale Staf zal worden bepaald.

De **voorzitter**: De heer Jan Peeters heeft het woord.

De heer **Jan Peeters** (SP): Kan de minister nog iets zeggen over Zutendaal?

M. **André Flahaut**, ministre: Il est clair que dans un souci de maintien de l'outil, dès que les Américains seront

partis, nous prendrons les initiatives nécessaires pour assurer une permanence et une garde. Il y a trop de mauvais exemples de domaines militaires qui, une fois désaffectés, se sont vu détériorés par vandalisme. Aussi, dans un souci de maintien de l'outil, nous en assurerons la garde.

Monsieur le président, je crois ainsi avoir répondu à l'ensemble des questions.

De heer **Jan Peeters** (SP): Mijnheer de minister, u voert in feite nog meer onze onrust door dit kort maar duidelijk antwoord. U zegt dat u nog geen beslissingen hebt genomen, en ik denk dan ook dat dit debat op zijn tijd komt.

Het lijkt me gepast dat u een aantal zaken mee in overweging neemt bij uw uiteindelijke beslissing. Ik heb u horen zeggen dat Grobbendonk niet in deze operatie betrokken is. Het is budgettair al geruststellend dat de investeringen op die basis niet tevergeefs zijn geweest. Voor de andere depots lijkt u te bevestigen wat we al vermoedden, namelijk dat er wel een verhuisoperatie op til is. Ik zou u willen vragen bij het nemen van uw beslissing niet alleen te kijken naar het rendement en de managementoverwegingen van de landmacht, maar ook naar de sociale overwegingen. Er zullen immers nog maar eens zovele plaatsen tewerkstelling in de provincie Antwerpen verdwijnen, waardoor mijns inziens de beloften en politieke beslissingen van 1993 stilaan worden uitgehold. Wij hebben in de Kempen in het begin van de jaren negentig de verdwijning gekend van de Britse basissen, er was de sluiting van de Duitse basis in Arendonk en van de basis in Grobbendonk. Als dit er nog bij komt, dan komt de provincie Antwerpen zwaar bedrogen uit op het vlak van resterende militaire tewerkstelling. Als u in twee derde van Vlaanderen geen militaire basissen meer hebt, dan moet u niet verbaasd zijn dat u in Vlaanderen geen jonge vrijwilligers meer hebt.

De **voorzitter**: Mevrouw Frieda Brepoeels heeft het woord.

Mevrouw **Frieda Brepoeels** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, ik vroeg me af of de minister al een idee heeft binnen welke termijn de NAVO zal beslissen of ze de basis zal afstoten. Mijnheer de minister, u zegt dat u de veiligheid zult garanderen, en erop zult toezien dat er geen zaken gebeuren die het daglicht schuwen.

Minister **André Flahaut**: Ik heb er geen enkel idee van binnen welke termijn de NAVO die beslissing zal nemen.

Mevrouw **Frieda Brepoels** (VU&ID) : De gebouwen zullen immers verloederen als er geen gebruik wordt gemaakt van de infrastructuur.

De **voorzitter** : De heer Patrick Lansens heeft het woord.

De heer **Patrick Lansens** (SP) : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord. Blijkbaar is de onrust die in Houthulst heerst over de overplaatsing wel degelijk terecht. Bovendien moet ik met spijt vaststellen dat de beloftes van uw voorganger, de heer Poncelet, om de veiligheidsproblemen in Houthulst te verhelpen, geen waarde meer hebben.

De **voorzitter** : Collega's, u zult later nog de gelegenheid krijgen om de minister daarover te ondervragen. Dit is echter een mondelinge vraag, en het reglement laat niet toe nu verdere vragen te stellen. Ik ben zoals steeds zeer tolerant geweest.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos

Mondelinge vraag van de heer Ferdy Willems aan de minister van Landsverdediging over "de mogelijke aanwezigheid van kernwapens op het militair domein van Kleine Brogel" (nr. 41)

Question orale de M. Ferdy Willems au ministre de la Défense nationale sur "l'éventuelle présence d'armes nucléaires au domaine de Kleine Brogel" (n° 41)

De **voorzitter** : De heer Ferdy Willems heeft het woord.

De heer **Ferdy Willems** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, mijn vraag valt uiteen in drie onderdelen. Heeft de burgerbevolking en de politieke overheid het recht te weten welke kernwapens zich op haar grondgebied bevinden ? Het antwoord daarop is vrij eenvoudig. Niemand minder dan staatssecretaris Boutmans heeft enkele weken geleden op de VRT-radio ondubbelzinnig verklaard dat hij daar voorstander van is.

In Nederland heeft de minister van Buitenlandse Zaken op een vraag van de senator van Groen Links, de heer Tom Pitsra, zeer concrete informatie gegeven over de Nederlandse basis van Volkel. In de Verenigde Staten geeft de luchtmacht stukken vrij net door het bestaan van de wet over de openbaarheid.

In uw pas afgelegde intentieverklaring hebt u zelf gezegd dat u streeft naar een transparante werking op alle terreinen. Ik neem dan ook aan dat wij in dit dossier de nodige openheid kunnen verwachten.

Mijn volgende vraag gaat over het type wapens dat België heeft ondergebracht op het domein van Kleine Brogel. Ik heb u daar 10 concrete vragen over voorgelegd. Sinds wanneer bevinden er zich atoomwapens op Kleine Brogel ? Door welke samenwerkingsakkoorden tussen België en de Verenigde Staten wordt deze opslag geregeld ? Hoeveel operationele Amerikaanse atoomwapens zijn er op Kleine Brogel ? Zijn er sedert 1993 11 WS3-bunkers voor de opslag van atoomwapens operationeel ? Van welk type zijn de op Kleine Brogel gestationeerde kernwapens : B61-atoomwapens model 3,4 en/of 10 ? Zo neen, welke zijn het dan ? Indien het om B61-atoombommen gaat, klopt het dan dat de tritiumkoppen periodiek moeten worden vervangen ? Worden hiervoor nieuwe koppen vanuit de VS aangevoerd ? Zo ja, hoeveel maal gebeurt dat ?

Wat is de juiste taak van de Amerikaanse MUNSS op de luchtmachtbasis van Kleine Brogel ? Hoeveel Belgische F16-piloten en -toestellen van het 23ste en 31ste smaldeel zijn betrokken bij nucleaire opdrachten van de NAVO ? Hoeveel Belgische F16-toestellen, bemant door Belgische piloten en bewapent met een Amerikaanse atoombom, staan op dit ogenblik op full operational alert in Kleine Brogel ? Hoeveel kost de opslag van kernwapens op ons grondgebied en de betrokkenheid van België in de nucleaire strategie van de NAVO ? We mogen daarbij niet vergeten dat deze wapens onze eigendom niet zijn. Heeft de minister aan de stafchefs van het leger en de F16-piloten kennis gegeven van uitspraken van het Gerechtshof van Den Haag, de oprichting van het Internationaal Criminal Court en van de Nürnbergprincipes ?

Mijnheer de minister, Wat is de houding van de nieuwe regering tegenover de nucleaire ontwapening ? België is steeds het slagveld geweest van Europa en dus zeer kwetsbaar. Dit thema ligt ons dan ook na aan het hart. Het is dan ook logisch dat België een voorbeeldfunctie kan hebben, zoals dat in het verleden ook al is gebeurd. Ik verwijs hierbij naar het dossier inzake de anti-persoonsmijnen. In het nucleaire dossier is dit nu niet het geval. We werken samen met een aantal andere landen. Onze houding in de New Agenda Coalition was niet echt moedig. 36 landen hebben destijds besloten zo

een coalitie aan te gaan om een discussie uit te lokken over een kernwapenvrije wereld. Dat is de feitelijke invulling van wat het Gerechtshof van Den Haag stelt.

De stemhouding van België op 11 november 1998 was wat dat betreft bijzonder teleurstellend; 114 landen hebben zich akkoord verklaard; 18 landen hebben tegen gestemd, waaronder de grootmachten zoals de VS en Groot-Brittannië, een aantal Oost-Europese landen die staan te dringen om lid te worden van de NAVO en landen die reeds kernwapens hebben, zoals Indië, Israël, Pakistan, Turkije en, merkwaardig genoeg, ook Monaco; 38 landen hebben zich onthouden, waaronder de meeste West-Europese landen en dus ook België.

Canada en Duitsland willen volgens recente berichten, in plaats van zich te onthouden, ja stemmen. Is België bereid zich bij deze landen aan te sluiten ?

Ik wil deze zaak ten slotte ook in een juridisch-moreel kader plaatsen. Het Internationaal Gerechtshof van Den Haag heeft in artikel 6, dat unaniem werd goedgekeurd, gezegd dat kernwapens illegaal zijn. Volgens hetzelfde artikel zijn alle landen verplicht inspanningen te leveren voor de nucleaire ontwapening. Dit impliceert dat wie niet onderhandelt in anti-nucleaire zin, de wet schendt.

Honderden rapporten, teksten, interpellaties van alle fracties in deze Kamer werken in deze richting. Dit nucleair gegeven dreigt uit te draaien op een catastrofe. Zelfs met de best denkbare geneeskunde kan men deze catastrofe niet tegenhouden. Zelfs met de grootste beperkingen, ingegeven door de recente wapenrestricties, kan de catastrofe niet worden gelimiteerd. Ondanks alle maatregelen hebben we op dit ogenblik nog 700 maal meer nucleaire energie dan in de hele Tweede Wereldoorlog werd gebruikt. Zelfs indien er op Kleine Brogel slechts 10 kernkoppen aanwezig zouden zijn, betekent dat 275 keer Hiroshima.

Ook de publieke opinie is voor deze materie absoluut niet ongevoelig. Uit een onderzoek blijkt dat 7 op 10 Belgen van mening zijn dat we meer werk moeten maken van de anti-nucleaire initiatieven. Tal van gemeenten, waaronder die van mij, hebben zich uitgeroepen tot kernwapenvrije zone.

Mijnheer de minister, ik wil u op het belang wijzen van dit thema. Kernwapens vormen de grootste bedreiging die de mensheid in haar geschiedenis heeft meegemaakt. Ik verwacht van u concrete antwoorden op mijn vragen.

De **voorzitter** : De minister heeft het woord.

Minister **André Flahaut** : Het stationeren van nucleaire wapens op het grondgebied van geallieerde landen vormt een centraal aspect in de strategie van de alliantie. De weinig overblijvende nucleaire wapens in Europa worden geconsolideerd op een beperkt aantal plaatsen in een aantal Europese landen. Om evidente redenen van strategie en veiligheid is het niet opportuun om gegevens kenbaar te maken over de plaatsen waar de wapens zijn opgeslagen, noch over het type wapens.

De non-proliferatie en de uiteindelijke eliminatie van alle kernwapens zijn uiteraard doelstellingen waarvoor België ijvert in overeenstemming met artikel 6 van het non-proliferatieverdrag. Deze houding wordt aangenomen door de Belgische vertegenwoordigers, waarvoor de minister van Buitenlandse Zaken bevoegd is in de verschillende internationale fora waar de nucleaire ontwapening aan bod komt.

De informatie die ik zonet gaf, verschaft ook grotendeels een antwoord op de aanvullende vragen die het geachte lid mij heeft gesteld. Bijkomend kan ik voor de volgende antwoorden de deelelementen verschaffen. Het nationale verdrag dat aan de basis ligt en de uiteindelijke rechtsgrond vormt van de gemeenschappelijke verdedigingsstrategie van de NAVO, en dus ook van het nucleaire aspect, is het verdrag van Washington dat op 4 april 1949 werd ondertekend.

Zoals ik hiervoor reeds heb laten verstaan, is de huidige geopolitieke situatie van die aard, dat de politiek verantwoordelijken in alle landen van de alliantie het nucleaire aspect van de algemene NAVO-strategie met realisme benaderen. Ook België wil zich niet desolidariseren van de NAVO-strategie. In dit kader is België bereid zijn deel van de verantwoordelijkheid op te nemen door een zekere operationele capaciteit ter beschikking te stellen van de nucleaire opstellingen van de alliantie. Ik druk erop dat de fundamentele doelstelling van de nucleaire strijdkrachten van de NAVO politiek is en erin bestaat de vrede te bewaren en dwang te voorkomen.

België herbergt als gastland van de NAVO-hoofdkwartieren militairen van verschillende NAVO-landen. Daardoor bevinden er zich Amerikaanse militairen op verschillende plaatsen in ons land, ook in Kleine Brogel. Hun aanwezigheid en taak heeft te maken

met de eerder vermelde solidaire opstelling in alliantieverband. Er zijn op dit ogenblik geen Belgische F-16-toestellen in alarmstaat op Kleine Brogel. België heeft ook geen directe bijkomende kosten voor het nucleaire aspect van de gemeenschappelijke verdedigingsstrategie van de NAVO.

Wat het niet-bindend advies van het Internationaal Gerechtshof van Den Haag betreft, weet iedereen dat in die lange en complexe uitspraak het hof zich niet definitief kon uitspreken over de wettelijkheid van een dreiging met of van het gebruik van nucleaire wapens in het geval van zelfverdediging waarin het overleven van een staat in het gedrang komt.

U kunt daarop kort reageren, maar wij zullen nog vaak debatteren over de rol van de NAVO en de deelneming van België.

De **voorzitter** : De heer Ferdy Willems heeft het woord.

De heer **Ferdy Willems** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor het antwoord dat hij met veel charme heeft verstrekt, maar dat helaas weinig nieuwe gegevens bevat. Ik betreur dat er voor de zoveelste keer geschermd wordt met het argument dat het niet opportuun is om deze gegevens mede te delen. Ik blijf erbij dat de burgers in dit land, die wij hier vertegenwoordigen, het recht hebben te weten wat hier gebeurt. Het gaat hier immers om een fysieke bedreiging voor ons allemaal. Dat is mijn uitgangspunt en ik deel hierbij de mening van degenen die beweren dat wij desnoods een aantal wetten terzijde moeten leggen om dat doel te bereiken.

Bovendien stel ik vast dat de minister terugvalt op de aloude stelling die men terugvindt bij de auteur Livius uit de eerste eeuw, namelijk : "Als men de vrede wil bereiken, moet men de oorlog voorbereiden". Deze eeuwenoude stelling heeft al twee wereldoorlogen veroorzaakt en ik vrees dat ze ook een derde, een nucleaire, tot gevolg kan hebben. Ik hoop echter dat ik geen gelijk zal krijgen, want dat zal wel de laatste zijn.

De minister zegt dat er op dit ogenblik geen Belgische F16-vliegtuigen in alarmstaat zijn, maar dat wisten we al. Het enige nieuwe gegeven is dat er geen bijkomende kost is en dat verheugt mij een beetje. Wat Den Haag betreft, moet ik vaststellen dat de woorden niet conform de daden zijn, want men zegt wel dat men de nucleaire ontwapening nastreeft, maar wanneer men de kans krijgt daarvoor te stemmen in het

hoogste internationaal orgaan in de wereld, onthoudt men zich. Dat is niet erg moedig. De interpretatie van het Hof ken ik ook, maar die wordt door andere juristen tegengesproken. Wij hebben de plicht hiervoor te vechten. Een onthouding lijkt mij erg kleintjes. Hier verschillen wij wel degelijk van mening.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Mondelinge vraag van de heer Peter Vanhoutte aan de minister van Landsverdediging over "de nucleaire NAVO-strategie en de gevolgen van dit beleid op Belgisch grondgebied" (nr. 68)

Question orale de M. Peter Vanhoutte au ministre de la Défense nationale sur "la stratégie nucléaire de l'OTAN et les conséquences de celle-ci pour le territoire belge" (n° 68)

De **voorzitter** : De heer Peter Vanhoutte heeft het woord.

De heer **Peter Vanhoutte** (AGALEV-ECOLO) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de vraag sluit beter aan bij het voorgaande. We stellen vast dat België in het kader van de bestaande NAVO-strategie het stationeren van kernwapens op het grondgebied toelaat. Vandaag vernemen we dat over het plaatsen van een aantal kernwapens geen mededelingen worden gedaan. Ik verwijs naar de uitspraak van het Internationaal Gerechtshof in Den Haag. Dit zou een nuttig element kunnen zijn in de discussie. Men heeft gezegd dat de dreiging op het gebruik van atoomwapens in het algemeen strijdig is met de internationale rechtsregels zoals die onder meer zijn vervat in het oorlogsrecht, alsook met de principes van het humanitair recht. Dit wil namelijk dat burgers gespaard blijven van oorlogshandelingen en van de gevolgen ervan. Concreet willen we vernemen of België in het kader van de bestaande strategie van de NAVO nog steeds de stationering van kernwapens toelaat in Kleine Brogel en of de geheimhouding daarrond op dit ogenblik nog langer is te verantwoorden ? België heeft het non-proliferatieverdrag ondertekend en is een duidelijk engagement aangegaan gericht op het afschaffen van kernwapens. Hoe is dit verenigbaar met de nucleaire NAVO-strategie ? Is België bereid de herziening van de nucleaire strategie in het komende debat op te nemen

wanneer de NAVO-strategieën ter sprake komen en zal België pleiten voor een no-first-use strategie in verband met NAVO-kernwapens ?

De **voorzitter** : De minister heeft het woord.

Minister **André Flahaut** : Mijnheer de voorzitter, men kan vaststellen dat de politiek verantwoordelijken in alle landen van de Alliantie het nucleaire aspect van de NAVO-strategie op een realistische manier benaderen. Ook tijdens de hele periode die de recente herziening van het strategisch concept van de NAVO voorafging, werd het niet opportuun geacht dit aspect van de strategie nu te herzien.

Bij monde van diplomaten, voor wie de minister van Buitenlandse Zaken verantwoordelijk is, ijvert België in de verschillende internationale fora voor de uitvoering van artikel VI van het non-proliferatieverdrag dat een nucleaire ontwapening beoogt. De NAVO ondersteunt de inspanning om het aantal kernwapens in de wereld te vermindere(n) op een voorzichtige en geleidelijke manier. De Alliantie heeft dit in het verleden herhaaldelijk aangetoond en heeft daartoe concrete stappen gedaan. Dit wordt geïllustreerd door de vermindering met 80% van het totale aantal nucleaire wapens langs NAVO-kant sinds 1991.

België geniet van een veiligheidsgarantie binnen het NAVO-bondgenootschap en wenst zich in dit bondgenootschap niet te distantiëren van sommige aspecten van de algemene strategie. Wijzigingen in de houding van de Alliantie moeten op een coherente manier en op basis van een consensus worden aangekondigd en moeten bovendien het resultaat zijn van een geloofwaardige multilaterale aanpak.

De **voorzitter** : De heer Peter Vanhoutte heeft het woord.

De heer **Peter Vanhoutte** (AGALEV-ECOLO) : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn uitgebreid antwoord op mijn eerste vraag. Dit antwoord bevat interessante elementen, die een belangrijke basis vormen voor het debat dat in de volgende maanden en jaren moet worden gevoerd. Ik pleit ervoor om het debat over de uitspraken van het Internationaal Gerechtshof in Den Haag en rond de precieze draagwijdte van het non-proliferatieverdrag bij de discussie te betrekken.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

Mondelinge vraag van de heer Ferdy Willems aan de minister van Landsverdediging over "de mogelijke kankerverwekkende effecten van de Hawk-luchtafweersystemen" (nr. 69)

Question orale de M. Ferdy Willems au ministre de la Défense nationale sur "l'éventuel effet cancérigène du système anti-aérien Hawk" (n° 69)

De **voorzitter** : De heer Ferdy Willems heeft het woord.

De heer **Ferdy Willems** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, tijdens de vorige regeerperiode werd uw voorganger herhaaldelijk geconfronteerd met vragen over dit thema. Zijn de Hawk-afweersystemen al dan niet kankerverwekkend ? Nooit werd daarop een antwoord gegeven. Ik hoop dat er vandaag wel een komt.

Deze raketten zijn in dit land operationeel geweest tussen 1962 en 1992. In meerdere of mindere mate zijn daardoor 20 000 militairen ziek geworden. Twee soorten stralingen staan ter discussie : de niet-ioniserende, waarvan nog niet wetenschappelijk bewezen is dat ze schadelijk of kankerverwekkend zouden zijn, maar ook de ioniserende, waarvan dit wel vrij algemeen wordt aanvaard. Uiteindelijk heeft de overheid beslist om een onderzoek te starten. Militairen konden zich hiervoor laten onderzoeken. Er werden een zevenhonderdtal dossiers ingediend. Bij zeventig personen was er duidelijk sprake van gezondheidsproblemen, in dertien gevallen was de betrokkene overleden. Het meest tot de verbeelding sprekende geval was dat van Willy Jeruzalem, die dit thema heeft aangekaart en ervoor is gestorven.

In de rand van dit dossier wil ik verwijzen naar een Pools onderzoek waaruit blijkt dat de kans op leukemie bij radarpersoneel tweemaal hoger ligt dan gemiddeld. Ik weet dat deze Poolse studie ter discussie wordt gesteld, maar zelfs degenen die dit ter discussie stellen, voegen eraan toe dat we ze ook niet zomaar naast ons mogen neerleggen.

Een ander aspect is de aangebrachte loden bescherming. In de vorige regeerperiode was hierover een discussie. Was deze bescherming aangebracht als gevolg van een gewone revisie, of is dit in tegendeel het gevolg geweest van alarmerende berichten terzake ? Het is dus fundamenteel om te weten wanneer deze bescherming correct werd aangebracht.

Ik neem aan dat het door uw voorganger aangekondigde onderzoek intussen beëindigd is. Vandaar mijn concrete

vragen. Hoeveel dossiers zijn uiteindelijk ingediend bij de medische diensten van het leger ? Wat zijn de voorlopige conclusies van dit medisch onderzoek ? Wat waren de conclusies van de universitaire experts ? Welk type onderzoek werd gestart ? Wat zijn de vaststellingen ? Wanneer en waarom werd de loden bescherming aangebracht ? Was het louter voor revisie of als gevolg van alarmerende berichten ? Welke waren de veiligheidsvoorschriften waarop deze beslissing was gebaseerd ? Betrof het gezondheidsnormen ? Wat was de conclusie van het onderzoek van het ministerie van Defensie naar de beschermingsmaatregelen ? Is de minister bereid om in de toekomst dit dossier van nabij op te volgen ? Welke maatregelen kunnen we nog allemaal verwachten ? Wordt er samengewerkt met andere landen ? Immers, ook Nederland, Groot-Brittannië en zelfs de Verenigde Staten zijn in dit dossier betrokken.

Le **président** : La parole est au ministre.

M. **André Flahaut**, ministre : Monsieur le président, j'essayerai d'être le plus précis possible.

Ik kan het volgende antwoorden.

Ten eerste, op 15 september van dit jaar, hebben zich 864 mensen aangemeld bij de staf van de medische dienst.

Ten tweede, reeds 198 dossiers werden opgesteld op basis van een medisch onderzoek door een arbeidsgeneesheer. De resultaten van deze onderzoeken zijn negatief.

Ten derde, deze partiële resultaten laten niet toe conclusies te trekken. Het onderzoek in zijn totaliteit met inbegrip van de resultaten van Nederland, zal vier jaar duren. Pas op dat ogenblik zal de internationale groep van universitaire experts in staat zijn om betrouwbare besluiten te formuleren.

Ten vierde, het onderzoek bestaat uit drie fasen : de identificatie van de populatie, met name alle militairen die in dienst zijn geweest bij 43 bataljons-artillerie en 62 bataljons-artillerie; de evaluatie van blootstelling in samenwerking met de Nederlanders; de derde fase bestaat uit de bepaling van de effecten op de gezondheid.

Ten vijfde, wat de "loden bescherming" betreft, dit berust op een misverstand in de Engelse tekst waar het Engelse woord 'load' werd verward met de Nederlandse term 'lood'. Het gaat om een aanpassing van een technisch accessoire 'dummy-load' genaamd dat tussen 1975 en 1985 op de radar werd geïnstalleerd.

Ten zesde, er waren dus geen veiligheidsvoorschriften of gezondheidssnormen om deze technische aanpassing te verantwoorden.

Ten zevende, er zijn regelmatig uitwisselingen betreffende het onderzoek tussen de medische dienst, de generale staf en mijn kabinet.

Ten achtste, wat de verdere beschermingsmaatregelen betreft, bestaan er NAVO-normen en een up date is actueel in bespreking. België neemt deel aan deze besprekingen met Nederland, Noorwegen, Frankrijk, Duitsland en de Verenigde Staten, dit ondanks het feit dat het materieel bij ons niet meer in gebruik is.

Ten negende, er is een samenwerkingsakkoord met Nederland en men staat in nauw contact met de andere landen.

De **voorzitter** : De heer Ferdy Willems heeft het woord.

De heer **Ferdy Willems** (VU&ID) : Mijnheer de minister, ik dank u voor deze informatie. We zullen dit dossier blijven opvolgen. Ik begrijp dat dit een wetenschappelijke discussie is. Ik begrijp dat u samenwerkt met het buitenland waar men eveneens met dit probleem wordt geconfronteerd.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Mondelinge vraag van de heer Pieter De Crem aan de minister van Landsverdediging over "een aantal belangrijke legeraankopen" (nr. 11)

Question orale de M. Pieter De Crem au ministre de la Défense nationale sur "quelques achats militaires importants" (n° 11)

De **voorzitter** : De heer Pieter De Crem heeft het woord.

De heer **Pieter De Crem** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, er moet onvermijdelijk worden overgegaan tot het nemen van een beslissing over de vervanging van de F16's. Deze beslissing past in de positie van ons land als trouwe en loyale NAVO-partner. Er zou worden geopteerd voor de Joint Strike Fighter - de JSF - als opvolger voor de F16. Hiertoe moet ons land een toegangsticket van 10 miljoen dollar betalen ten einde Belgische bedrijven toe te laten inzage te krijgen in het onderzoek en de ontwikkeling van de JSF.

Overweegt de minister effectief deel te nemen aan dit programma ? Denkt hij eventueel aan een aankoop "off the shelf", waarbij een aantal exemplaren van het vliegtuig worden gekocht ? Zullen de F16's worden gedediceerd ? Indien er wordt geopteerd voor de JSF, zal het toegangsticket dan worden betaald via de begroting van Landsverdediging of zullen de potentieel geïnteresseerde en betrokken privé-bedrijven de nodige middelen zelf moeten verzamelen om inzage te krijgen in het dossier ? Kortom : zal de overheid het initiatief nemen of moeten de geïnteresseerde firma's het kapitaal zelf verzamelen ?

Voorts worden wij ook nog geconfronteerd met de vervanging van de C130's. Hoe zal deze vervanging in de tijd worden gespreid ?

Wat is de invloed van deze dossiers op de uitvoering van de huidige schijf van het plan van middellange termijn en van het plan dat door de vorige regering werd vastgelegd. Deze dossiers spelen een belangrijke rol in het licht van de conclusies die werden genomen naar aanleiding van het grote nationale legerdebat en die gebaseerd waren op een brede consensus.

De **voorzitter** : De minister heeft het woord.

Minister **André Flahaut** : Mijnheer de voorzitter, collega's, het is waar dat onze strijdkrachten in het tweede decennium van de volgende eeuw zullen worden geconfronteerd met de vervanging van de F16 en de C130. Alles wijst er vandaag op dat ook in de toekomst van ons land zal worden verwacht dat het zijn billijk deel van de globale behoefte aan gevechtsvliegtuigen en militaire transportcapaciteit zal blijven invullen in het kader van de gemeenschappelijke verdediging. In alliantieverband en wellicht nog meer in het kader van een ontluikende Europese defensie en de daarmee gepaard gaande tendens van een grondige convergentie van de defensie-inspanningen van de Europese landen moet België zich voorbereiden op de intra-Europese kosten en taakverdeling inzake defensie.

Een oplossing voor landsverdediging zou erin bestaan het tweede decennium van de 21ste eeuw passief af te wachten en materieel "off the shelf" aan te kopen.

De fundamentele vraag die dan rijst is welke rol België in de toekomst nog wenst te spelen in de ontwikkeling van hoogtechnologische projecten met een potentieel belangrijke en brede economisch-industriële weerslag, ook buiten het specifieke militaire domein.

Het gaat hier dus om de keuze van een te volgen technologische, economische en industriële politiek.

Wat de Joint Strike Fighter betreft, legt mijn departement zich toe op het uitvoeren van de beslissing van de Ministerraad van 30 april 1999 met betrekking tot de deelname aan de "Concept Demonstration Phase" van het programma, waarvoor een financiële deelname van de gewesten en de particuliere-sector werd vereist.

Aangaande de Future Large Aircraft, bedoeld om onze C130's te vervangen, voert de Generale Staf actueel technische studies uit, zoals trouwens ook in de andere partnerlanden van dit project. Zo zou in het bijzonder Duitsland op het einde van dit jaar een beslissing nemen.

De vermelde dossiers zullen geen invloed hebben op de reeds vastgelegde programma's van het huidige PMT. Het plan op middellange termijn voor de komende jaren zal in de eerstvolgende maanden gefinaliseerd worden en aan de regering ter goedkeuring worden voorgelegd.

De conclusies van het nationaal debat zijn tenslotte een belangrijk element voor het opstellen van de krachtlijnen inzake Defensie die ik in de komende maanden zal finaliseren.

De heer **Pieter De Crem** (CVP) : U kiest dus duidelijk voor een public partnership met betrekking tot de Joint Strike Fighter, conform de beslissing van 30 april 1999.

M. **André Flahaut**, ministre : En recherchant des partenaires.

M. **Pieter De Crem** (CVP) : Où cela ? Dans le secteur privé, dans les communautés, les régions ?

Minister **André Flahaut** : Ja.

De heer **Pieter De Crem** (CVP) : U zegt dat de federale overheid, de gewesten en de particuliere-sector een bijdrage leveren. Welke verdeelvork zal hiervoor worden gehanteerd ?

M. **André Flahaut**, ministre : Il faut tout d'abord, comme je l'ai déjà dit, informer l'ensemble des nouveaux responsables politiques. Il y a aujourd'hui de nouveaux titulaires dans les départements tant au niveau des régions que de l'Etat fédéral. Il fallait donc donner un premier briefing à l'ensemble de ces nouveaux responsables politiques. C'est la première étape. La deuxième étape consistera dans les contacts avec les partenaires privés

potentiels mais il n'y a pas encore aujourd'hui de clef de répartition déterminée. On examine d'abord les réponses qui pourront être données. Je peux déjà vous dire qu'avant la mise à niveau, on n'avait pas encore reçu de réponse de la part des différents gouvernements. J'espère qu'elles ne tarderont pas.

De heer **Pieter De Crem** (CVP) : Mijnheer de minister, u zou misschien een voorstel kunnen doen over de verdeling van de lasten die in de notificatie staan.

M. **André Flahaut**, ministre : Oui, mais après avoir entendu les différentes parties.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

- *De openbare commissievergadering wordt gesloten om 11.37 uur.*

- *La réunion publique de commission est levée à 11.37 heures.*

Sommaire

Mardi 28 septembre 1999

COMMISSION DE LA DÉFENSE NATIONALE - C 007

Questions orales jointes de :

- M. Jan Peeters au ministre de la Défense nationale sur "la perte d'emplois militaires en Campine et dans le Westhoek par suite du projet de transférer le 97ème BN Log à Zutendaal" (n° 39)

- M. Patrick Lansens au ministre de la Défense nationale sur "le dépôt de munitions de Houthulst" (n° 51)

- M. Koen Bultinck au ministre de la Défense nationale sur "l'éventuel déménagement de la caserne de Houthulst à Zutendaal" (n° 72)

- Mme Frieda Brepoels au ministre de la Défense nationale sur "la base Otan à Zutendaal" (n° 90)

orateurs : **Jan Peeters, Patrick Lansens, Koen Bultinck, Frieda Brepoels, André Flahaut**, ministre de la Défense

Question orale de M. Ferdy Willems au ministre de la Défense nationale sur "l'éventuelle présence d'armes nucléaires au domaine de Kleine Brogel" (n° 41)

orateurs : **Ferdy Willems, André Flahaut**, ministre de la Défense

Question orale de M. Peter Vanhoutte au ministre de la Défense nationale sur "la stratégie nucléaire de l'OTAN et les conséquences de celle-ci pour le territoire belge" (n° 68)

orateurs : **Peter Vanhoutte, André Flahaut**, ministre de la Défense

Question orale de M. Ferdy Willems au ministre de la Défense nationale sur "l'éventuel effet cancérigène du système anti-aérien Hawk" (n° 69)

orateurs : **Ferdy Willems, André Flahaut**, ministre de la Défense

Question orale de M. Pieter De Crem au ministre de la Défense nationale sur "quelques achats militaires importants" (n° 11)

orateurs : **Pieter De Crem, André Flahaut**, ministre de la Défense

Inhoud

Dinsdag 28 september 1999

COMMISSIE VOOR DE LANDSVERDEDIGING - C 007

Samengevoegde mondelinge vragen van :

- de heer Jan Peeters aan de minister van Landsverdediging over "het verdwijnen van militaire tewerkstelling in de Kempen en de Westhoek door de dreigende overheveling van het 97BN Log naar Zutendaal" (nr. 39)

- de heer Patrick Lansens aan de minister van Landsverdediging over "het munitiedepot van Houthulst" (nr. 51)

- de heer Koen Bultinck aan de minister van Landsverdediging over "de eventuele verhuizing van de kazerne van Houthulst naar Zutendaal" (nr. 72)

1 - mevrouw Frieda Brepoels aan de minister van Landsverdediging over "de Navo-basis te Zutendaal" (nr. 90) 1

sprekers : **Jan Peeters, Patrick Lansens, Koen Bultinck, Frieda Brepoels, André Flahaut**, minister van Landsverdediging

4 - Mondelinge vraag van de heer Ferdy Willems aan de minister van Landsverdediging over "de mogelijke aanwezigheid van kernwapens op het militair domein van Kleine Brogel" (nr. 41) 4

sprekers : **Ferdy Willems, André Flahaut**, minister van Landsverdediging

5 - Mondelinge vraag van de heer Peter Vanhoutte aan de minister van Landsverdediging over "de nucleaire NAVO-strategie en de gevolgen van dit beleid op Belgisch grondgebied" (nr. 68) 5

sprekers : **Peter Vanhoutte, André Flahaut**, minister van Landsverdediging

6 - Mondelinge vraag van de heer Ferdy Willems aan de minister van Landsverdediging over "de mogelijke kankerwekkende effecten van de Hawk-luchtafweersystemen" (nr. 69) 6

sprekers : **Ferdy Willems, André Flahaut**, minister van Landsverdediging

7 - Mondelinge vraag van de heer Pieter De Crem aan de minister van Landsverdediging over "een aantal belangrijke legeraankopen" (nr. 11) 7

sprekers : **Pieter De Crem, André Flahaut**, minister van Landsverdediging